C: *L.E. Oppedijk*
T: *0545-250 250*
E: *info@gemeenteberkelland.nl*
Bezoekadres: Marktstraat 1, Borculo

Gemeenteraad gemeente Berkelland

Zaaknummer	:	1385094
Onderwerp	:	Doorkijk jeugdbeleid 2025-2028
Verzonden	:	9 december 2025

Geachte leden van de raad,

1. Inleiding: beleidskaders op landelijk, regionaal en lokaal niveau

Met deze raadsbrief wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de opgaven binnen het jeugdbeleid van Berkelland voor de komende drie jaar. De raadsbrief biedt een doorkijk naar de ontwikkelingen die op de gemeente afkomen, zowel vanuit landelijke als regionale kaders.

De komende jaren vraagt het rijk van gemeenten een fundamentele herziening van de jeugdzorg en kind- en gezinsbescherming. Landelijke richtlijnen zoals de Hervormingsagenda Jeugd (2023–2028), het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming en de Leidraad Werken aan Veiligheid, geven kaders voor een nieuw jeugdstelsel waarin preventie, nabijheid, samenwerking en maatwerk centraal staan. Deze documenten **verplichten** gemeenten tot het bieden van samenhangende, domeinoverstijgende ondersteuning met een sterke lokale inbedding.

Op regionaal niveau is de Regiovisie Samen Veilig en het regionale uitvoeringsplan van de toekomsttuin leidend. In samenwerking met Veilig Thuis Noord- en Oost-Gelderland (VTNOG), Raad voor de Kinderbescherming (RVDK) en de Gecertificeerde Instellingen (GI's) worden afspraken vastgelegd in een regionaal uitvoeringsplan dat in 2026 gereed is. Daarnaast wordt in de eerste helft van 2026, het door het rijk verplichtte, regionale uitvoeringsplan Hervormingsagenda Jeugd opgeleverd. Waarbij de regionale verplichtingen en taken van de Achterhoek in relatie tot de Hervormingsagenda Jeugd centraal staan.

Lokaal zijn de begroting 2024–2026 en het kader 'Sturen op het Sociaal Domein' (de sturingsagenda) richtinggevend. Hierin wordt Voormekaar (VMK) als spil in de lokale toegang en ondersteuning gepositioneerd. De herziening van het jeugdstelsel vraagt om sterke lokale teams, de bijhorende plannen en uitvoeringskader vragen een doorontwikkeling van de huidige werkwijze.

Gezamenlijk vragen deze landelijke, regionale en lokale kaders om een heroriëntatie op de huidige werkwijze en een verdere versterking van de lokale uitvoering. Met daarbij:

1. *Één gezin, één regisseur, één plan*
2. *Structurele samenwerking met het onderwijs, huisartsen en andere aanverwante domeinen*
3. *Een sterke focus op preventie, tijdige signalering en inzet op het versterken van netwerken*
4. *Blijvende investering in deskundigheid en lerend vermogen van lokale teams*
5. *Regie en verantwoordelijkheid dichtbij inwoners, met behoud van veiligheid en effectiviteit.*

Deze punten dragen bij aan de doelen van de Sturingsagenda: het versterken van de beweging van zorg naar welzijn, preventie en de sociale basis, en het beheersbaar houden van de kosten binnen het sociaal domein.

2. De opgaves binnen de gemeente Berkelland op het gebied van Jeugd

Op basis van de in de inleiding benoemde documenten, onderscheiden we binnen het jeugddomein **vijf opgaves** waarmee de gemeente Berkelland de komende jaren aan het werk gaat. Welke aansluiten bij de beleidsdoelstellingen die door de gemeenteraad van Berkelland in 2021 zijn vastgesteld.

Opgave 1: Jeugdigen en gezinnen wonen in een veilige, stabiele en ondersteunende leefomgeving

Deze opgave richt zich op het voorkomen en aanpakken van huiselijk geweld en kindermishandeling. We zijn verplicht vanuit het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming, de Hervormingsagenda Jeugd en de Leidraad Werken aan Veiligheid om veiligheidscasuïstiek lokaal te organiseren met structurele inzet van de gedragswetenschapper en regievoering dichtbij het gezin. Er wordt binnen onze gemeente intern,- of extern bijgeschaald voor specialistisch advies, de regie blijft bij de casusregisseur liggen. Overdracht naar veiligheidspartners, zoals VT mag alleen plaatsvinden indien het wettelijk kader hierom vraagt. Deze verantwoordelijkheid vereist een herpositionering van VMK, de casusregisseurs en team Zorg en Veiligheid.

Doelen

1. Het voorkomen van huiselijk geweld en kindermishandeling door vroegtijdige signalering, integrale samenwerking en gerichte inzet van expertise.
2. Casusregisseurs zijn in staat om onveiligheid te herkennen, bespreekbaar te maken en regie te voeren over veiligheidscasuïstiek.
3. Het bevorderen van een sluitende aanpak waarin preventie, acute hulp en nazorg verbonden zijn.
4. De verklarende analyse wordt volgens wettelijke richtlijnen ingezet binnen casuïstiek waar onveiligheid een rol speelt.

Uitwerking

We richten ons op het versterken van de casusregie en de kwaliteit van de ondersteuning binnen het sociaal domein. Casusregisseurs blijven verantwoordelijk en in regie bij onveilige situaties, waarbij opschaling plaatsvindt voor het inbrengen van specialistische kennis. Binnen Voormekaar wordt de gedragswetenschapper structureel betrokken bij complexe casuïstiek om de besluitvorming te ondersteunen en te verdiepen. Daarnaast wordt onderzocht hoe de werkzaamheden van casusregisseurs het best vormgegeven kunnen worden om goed aan te sluiten bij de huidige praktijk en samenwerkingsstructuur.

Ook vindt de lokale uitwerking van regionale afspraken met VTNOG plaats. Tot slot wordt de verklarende analyse[1] geïntegreerd in de werkwijze binnen VMK, waarmee een meer structurele en onderbouwde aanpak van complexe problematiek wordt gerealiseerd.

Opgave 2: Toegankelijke, passende hulp en regie voor jeugdigen en gezinnen

Vanuit de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario worden gemeenten aangespoord tot een stevige regie op jeugdhulp. Dit houdt in dat we ook verantwoordelijk zijn voor en regie voeren bij trajecten die starten bij externe verwijzers (zoals huisartsen en jeugdartsen). Er wordt nadrukkelijk gestuurd op het principe één plan, één gezin, één regisseur. Deze regie is noodzakelijk om passende, tijdige en doelgerichte hulpverlening te realiseren en is een wettelijke opdracht. De sturing op trajecten die worden gestart vanuit externe verwijzingen, zijn onderdeel van het Sturingsdocument van het sociaal domein binnen de gemeente Berkelland.

Doelen

1. Waarborgen dat hulp dichtbij, laagdrempelig en effectief is, ongeacht herkomst van de verwijzing.
2. Verbeteren van de regierol van de gemeente bij externe verwijzingen, om grip te krijgen op zorgvolume en kwaliteit.
3. Werken volgens één gezin, één plan, één regisseur, waarbij de casusregisseur het centrale aanspreekpunt is.

Uitwerking

We versterken de samenwerking met externe partners en optimaliseren interne werkprocessen. Regionaal worden afspraken gemaakt over triage, indicatiestelling en terugkoppeling, terwijl lokaal wordt gewerkt aan het versterken van de regierol van casusregisseurs bij externe verwijzingen. Daarnaast worden werkprocessen herzien om matched care[2] effectiever toe te passen. We streven naar doelmatige en passende trajecten**:** zo kort als mogelijk, maar zo lang als nodig. Daarbij wordt zorgvuldig beoordeeld of het traject maatwerk en toegevoegde waarde biedt, om te waarborgen dat onnodige inzet wordt voorkomen en de ondersteuning effectief en passend is.

Opgave 3: Preventie en laagdrempelige ondersteuning via voorliggende voorzieningen

De landelijke kaders benadrukken het belang van preventie als hoeksteen van een duurzaam jeugdstelsel. We zijn vanuit de Hervormingsagenda en het rapport van de commissie Van Ark verplicht om in te zetten op het versterken van de sociale basis en het beperken van de instroom in zwaardere zorg. Voorliggende voorzieningen en kortdurende hulpverlening zijn expliciet gemeentelijke verantwoordelijkheid en dienen structureel geborgd te worden binnen de gemeente Berkelland.

Doelen

1. Verankeren van preventieve ondersteuning in de sociale basis.
2. Vergroten van de zichtbaarheid en bereikbaarheid van casusregisseurs in de wijk.
3. Terugdringen van zwaardere jeugdhulp verwijzingen door versterking van de eerstelijns ondersteuning.

Uitwerking

---

[1] Een verklarende analyse is een gezamenlijke methode in de jeugdhulp en jeugdbescherming om de oorzaken en onderlinge samenhang van problemen bij een jongere en/of gezin te begrijpen. Deze methode is verplicht binnen meerdere jeugdhulptrajecten.

[2] De juiste zorg, op de juiste plek en op het juiste moment door de juiste professional. De zorg moet op de eerste plaats doelgericht zijn, voldoet aan de stand van wetenschap en praktijk, en heeft meerwaarde voor de jeugdige (en/of gezin), met daarnaast een doelmatige inzet van mensen en middelen.

We zetten in op een sterke, samenhangende aanpak gericht op vroegsignalering, preventie en laagdrempelige ondersteuning van jeugdigen en gezinnen. Daarbij wordt de samenwerking met partners in onderwijs, zorg en het sociaal domein verder versterkt. Zo worden Berkellandse scholen ondersteund met vaste VMK contactpersonen en huisartsen met een Praktijk Ondersteuner Jeugd (POH Jeugd) waardoor signalen sneller worden opgepakt en passende ondersteuning tijdig kan worden geboden. Daarnaast wordt de verbinding tussen school, gezin en vrije tijd verstevigd door uitbreiding van het jongerenwerk en een bredere inzet van collectieve interventies bij veelvoorkomende hulpvragen. Casusregisseurs spelen hierin een centrale rol, met aandacht voor kortdurende eerstelijnsondersteuning en het actief benutten van de voorliggende voorzieningen. Hiermee wordt toegewerkt naar een meer preventieve en toegankelijke ondersteuning binnen de gemeente Berkelland. Al deze maatregelen zijn reeds ingezet vanuit de Sturingsagenda en worden jaarlijks gemonitord.

Opgave 4: Integraal en gezinsgericht werken met aangrenzende domeinen

Een belangrijke randvoorwaarde in het Toekomstscenario en de Hervormingsagenda is het doorbreken van grenzen tussen domeinen. Integrale samenwerking tussen onderwijs, zorg en welzijn is noodzakelijk voor effectieve ondersteuning. Bovendien zijn we als gemeente verplicht tot een goede overgang van jeugdzorg naar volwassenenzorg en tot inzet van ervaringsdeskundigheid.

Doelen

1. Versterken samenwerking met onderwijs, GGZ, Wmo en andere partners rond jeugd en gezin.
2. Verbeteren overgang van jeugdzorg naar volwassenenzorg via warme overdracht en planmatige opvolging.
3. Verankeren van ervaringsdeskundigheid in beleid en uitvoering.

Uitwerking

We zetten in op een soepele overgang van jeugd naar volwassenheid. Er wordt gewerkt aan heldere samenwerkingsafspraken rondom de 18-/18+ overgang, met aandacht voor continuïteit in begeleiding en met oog voor hun ontwikkeling naar zelfstandigheid. Daarnaast wordt onderzocht hoe we ervaringsdeskundigheid binnen VMK kunnen inzetten.

Opgave 5: Investeren in deskundigheid en lerend vermogen

De Hervormingsagenda en de VNG-leidraad Werkpakketten Lokale Teams stellen expliciet dat gemeenten moeten investeren in de deskundigheid van hun teams en een cultuur van leren en verbeteren moeten creëren. Monitoring, reflectie en bijscholing zijn structurele vereisten om effectief en verantwoord te werken binnen het jeugddomein. Deze opgave vraagt dus om systematische en meetbare ontwikkeling van kwaliteit.

Doelen

1. Lokale teams zijn professioneel, breed inzetbaar en gericht op leren en verbeteren.
2. Er is continue aandacht voor ontwikkeling, feedback en monitoring.

Uitwerking

We versterken deskundigheid binnen Voormekaar door structureel te investeren in leren, ontwikkelen en reflecteren. Er is een vaste leer- en ontwikkelcyclus waarin intervisie, casuïstiekbespreking en kennisdeling centraal staan. Daarnaast wordt actief gestuurd op het monitoren van effectiviteit, waarbij data en reflectie worden ingezet om de kwaliteit van het werk te verbeteren. De thema’s verklarende analyse, veiligheid en jeugdrecht vormen daarbij een vast onderdeel van de deskundigheidsbevordering.

3. Vervolg

De opgaves vragen besluitvorming op diverse uitvoerings,- en beleidsgebieden. Om deze processen zorgvuldig en efficiënt te doorlopen, is in september 2025 de projectleider ‘Sterke lokale teams’ aangesteld. De projectleider is verantwoordelijk voor het vertalen van de landelijke hervormingsmaatregelen naar de lokale situatie in de gemeente Berkelland en de implementatie van de leidraad *Werken aan veiligheid* en de ondersteuningslijn *Werken aan sterke lokale teams*. Hierdoor wordt ieders expertise effectief ingezet en sluit de aanpak aan op landelijke richtlijnen en regionale visie op het gebied van de HVA en het uitvoeringsplan van het Toekomstscenario kind- en Gezinsbescherming.

Middels een raadsbrief in Q4 van 2026 zal de raad opnieuw op de hoogte worden gesteld van de voortgang binnen het jeugddomein.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Berkelland,

de secretaris,	de burgemeester,
drs. J. Jonker	drs. J.H.A. van Oostrum

Kopie aan: Archief